

NOTA TÈCNICA

Setembre 2016

Treball Final de Grau (TFG) Guia per a l'elaboració

Guia preparada per Daniel Ferrer (UPF Barcelona School of Management) amb la col·laboració d'Oriol Amat (Universitat Pompeu Fabra) 2016. Els autors agracixen els suggeriments de Magda Solà (Universitat Autònoma de Barcelona) i Joaquim Rabaseda (Universitat de Girona).

Índex

A) ASPECTES PREVIS	
1. Introducció al TFG	3
2. Elecció del tema i tutor	3
B) REALITZACIÓ DEL TFG	
3. Objectius (Resultats d'aprenentatge)	
4. Gestió del temps	6
5. Orientacions formals per a l'elaboració del TFG	7
C) REDACCIÓ DEL TFG	
6. Estructura del TFG	
7. Material de suport	9
8. Plagi i conseqüències	10
9. Tractament de les referències utilitzades	11
D) AVALUACIÓ DEL TFG	
10. Criteris d'avaluació del TFG	12

A) ASPECTES PREVIS

1. Introducció al TFG

El treball final de grau (TFG) és un treball que els estudiants poden fer (o, en alguns casos, han de fer) en la majoria de Graus universitaris. És un treball que representa la culminació final dels estudis de Grau.

L'objectiu del TFG és demostrar el domini de diverses competències adquirides durant el Grau. És un treball individual o en grup, on s'ha de reflectir bona capacitat de redacció i exposició, saber estructurar el contingut del treball de forma analítica, crítica i sintetitzada, exposar objectius i idees clares i arribar a conclusions coherents i alineades amb els objectius marcats.

Entre els tipus més freqüents de TFG hi ha els següents:

- Treball de recerca basat en models teòrics o empírics.
- Revisió de la literatura d'un problema concret.
- Estudi de cas.
- Pla de negoci d'un projecte d'empresa o d'una empresa ja existent.

L'estudiant ha de tenir clar que ha d'invertir molt temps en l'elaboració del TFG. Per això, un punt clau i primordial serà la gestió del seu temps d'una manera eficient.

Abans de començar a redactar, l'alumne ha de tenir clar quin és el tema escollit, els objectius i què vol demostrar. Amb convicció, motivació, perseverança i suport li serà més fàcil portar a terme el TFG.

A continuació, la Guia dona unes pautes i orientacions del contingut que ha de tenir el TFG, com estructurar-lo, normes de redacció i edició, conèixer què és el plagi i les conseqüències a què s'exposa qui el realitza i quins són els criteris d'avaluació del TFG.

Competències de l'estudiant

- Realitzar el TFG de forma tutelada amb el compromís pactat amb el tutor assistent de forma obligatòria a les tutories.
- Conèixer i complir amb les normes establertes per la realització del TFG.

Competències del tutor

- Orientar i ajudar l'estudiant mitjançant tutories per a l'elaboració correcta del TFG.
- Realitzar un seguiment periòdic del TFG, per anar comprovant que l'estudiant va seguint el tema i objectius marcats.
- Facilitar a l'estudiant l'accés als diferents recursos necessaris per poder realitzar el TFG.

2. Elecció del tema i tutor del TFG

Elecció del tema

L'elecció del tema no és fàcil, a no ser que els temes ja estiguin definits per la pròpia Universitat. L'alumne és qui ha de meditar i, en base a tots els coneixements apresos i l'experiència assolida durant l'estudi del Grau, escollir un tema de què poder parlar, reflexionar, demostrar teories i aplicar coneixements.

L'alumne no ha de tenir la percepció que és un treball obligatori. El TFG és una forma de començar a dibuixar el futur professional a què vol aspirar. Per això és bo elaborar aquest treball pensant que està realitzant un treball propi, personal i que pot servir de gran ajuda en un futur. Així, podem recordar les paraules d'Albert Einstein: *"Mai no consideris l'estudi com una obligació, sinó com una oportunitat per penetrar en el bell i meravellós món del saber"*.

Durant el temps de reflexió de quin tema triar, es recomana realitzar una sèrie de preguntes que a l'alumne li poden anar bé per decidir si el tema s'adapta a les seves necessitats i expectatives:

- Em trobo còmode amb aquest tema? (tenir en compte les fortaleses i debilitats personals).
- Podré aplicar els coneixements i tècniques adquirits durant el Grau?
- El tema em permet marcar un propòsit i objectius amb els quals treballar per arribar a unes conclusions?
- Puc aportar idees noves, hipòtesis i respostes?
- És un tema obert en què hi ha moltes oportunitats per al debat?
- Hi ha suficient material empíric i suport bibliogràfic, web?
- És un tema que s'adapta al temps que tinc per treballar el TFG?
- Què pensa el meu tutor en exposar-li el tema? Proposa alternatives, ampliacions o modificacions?
- Vull aportar hipòtesis i solucions pròpies o basar-me en hipòtesis ja existents per intentar demostrar-les?
- Què vull aprendre?
- Actualment existeix alguna necessitat real demandada sobre el tema?
- Què pot aportar a la meva carrera professional?

Respondre aquestes preguntes pot servir d'ajuda per avaluar si el tema és idoni.

Elecció del tutor

Aquesta és una elecció que va molt relacionada amb l'elecció del tema. Per això cal escollir un tutor que sigui expert en el tema, que compleixi les expectatives de l'estudiant i que sàpiga de la matèria.

Abans de triar tutor i per tal de preparar una primera reunió amb el possible tutor es recomana que l'alumne respongui les següents preguntes, que el poden ajudar a orientar-se i realitzar una elecció òptima:

- Quina relació té el tutor amb el tema elegit? És competent en la matèria?
- Hi ha bona connexió entre nosaltres?
- Com d'ocupat/da es troba en la seva vida professional i personal?
- Complirà amb els horaris que pactem per realitzar les tutories?
- És exigent i crític amb els treballs que realitza i col·labora?
- Em pot ajudar a enfocar i millorar el TFG?
- Em pot ajudar a obtenir informació, documents, llibres, materials adients al tema del que vull elaborar el TFG?

- Em pot aportar valor afegit, potser amb treballs i investigacions realitzades per ell/a mateix/a?
- Es mostra receptiu i amb expectatives de col·laborar amb el meu TFG, o dóna a entendre que ho fa de manera obligatòria?
- M'ajudarà a resoldre dubtes que em puguin anar sorgint i m'animarà en moments de debilitat?

B) REALITZACIÓ DEL TREBALL

3. Objectius (Resultats d'aprenentatge)

Els objectius o resultats d'aprenentatge es poden mesurar i portar a terme mitjançant:

- La capacitat de l'alumne de realitzar un treball individual, autònom i personalitzat, demostrant la capacitat de creativitat en l'elecció del tema, tractament i desenvolupament.
- Demostrar capacitat de recerca i extracció d'informació de fonts externes, bibliografia, estadístiques.
- Mitjançant les tutories pactades amb el tutor, fomentar que l'alumne desenvolupi i reflecteixi les competències adquirides, competències d'anàlisi, síntesi, comunicació oral i escrita, raonament i argumentació de les idees que ha de defensar.
- Demostrar un nivell de desenvolupament del pensament reflexiu, analític, sintètic i crític en la presentació final del TFG i alhora reflectir els coneixements adquirits durant el Grau mitjançant la transmissió de la informació, idees, hipòtesis, solucions a un públic especialitzat.

4. Gestió del temps

Un treball com aquest, requereix molt temps, temps de meditació sobre com enfocar-lo, què es vol mostrar i demostrar i quina pot ser la millor estructura. Com abans es comenci, més satisfactori i elaborat serà el resultat final.

Per tant, és bo per a l'alumne i per a la consecució final del TFG una bona i correcta gestió del temps. Per això es donen una sèrie de recomanacions lliures i voluntàries però de gran ajuda:

- Elaborar un horari amb les tasques a realitzar, segons els dies que l'alumne tingui lliures. Dependrà de si ho compagina amb un horari laboral a temps complet o no. Això variarà segons cada alumne, però l'important és marcar uns objectius en l'anomenat horari i anar-los assolint.
- Complir amb l'horari i amb les tutories pactades amb el corresponent tutor per anar consolidant temes del TFG. És habitual que es mantinguin diverses reunions amb el tutor:

-Reunió inicial: es tracta el tema escollit, objectius principals, metodologia, bibliografia inicial, índex temptatiu i calendari.

-Reunió intermèdia (pot ser més d'una reunió): es resolen els dubtes que es van produint durant la confecció del TFG. És convenient que

l'estudiant envii prèviament l'esborrany del TFG per tal que el Tutor el pugui llegir abans de la reunió.

-Reunió final: es fa la darrera revisió abans del dipòsit del TFG. És molt recomanable que l'estudiant faci una simulació de la presentació oral del TFG.

- Començar a escriure al més aviat millor. Es poden tenir moltes idees al cap, però fins que una persona no fa l'exercici de redacció, no veu de veritat si la idea és bona o no encaixa amb els objectius i propòsit del TFG.
- Evitar les distraccions.
- Relativitzar el perfeccionisme, no estancar-se. A mesura que el treball va agafant forma, s'aniran modificant idees i pensaments.

5. Orientacions formals per a l'elaboració del TFG

Tot i que és possible que la Universitat tingui la seva pròpia normativa, es poden proposar les normes següents:

- El text haurà de ser en lletra Times New Roman 12, amb un interlineat de 1,5.
- L'extensió del TFG, excloent bibliografia i annexos, acostuma a tenir entre 25-75 pàgines.
- Els paràgrafs s'iniciaran sense sagnat. Els títols han d'estar tots alineats a l'esquerra.
- Les taules, gràfiques o figures s'anomenaran figures, han de ser originals o indicar la font de procedència, cal que portin un número d'ordre (per exemple, figura 1, figura 2...) i un títol que es posarà al peu de la figura. Per raons de composició, els autors no han de suposar que les figures aniran situades en el mateix lloc on apareix a l'original. Per tant, s'evitaran redaccions tal com "en la figura que segueix..." o "la figura de la pàgina 11...". En el redactat, caldrà utilitzar la referència de la figura com per exemple, "en la figura 2 es veu...".
- Evitar la utilització de la primera persona del singular durant la elaboració del TFG, excepte quan es tracti de les reflexions i conclusions finals.
- Redactar de forma clara i amb frases curtes.

C) REALITZACIÓ DEL TFG

6. Estructura del TFG

- **Portada.**
 - Títol del TFG.
 - Nom de l'estudiant.
 - Nom del tutor.
 - Grau realitzat.
 - Universitat/Facultat.
 - Data de la convocatòria de presentació.

- **Índex.**
L'estructura del treball amb tots els epígrafs.
- **Introducció.**
Breu presentació del treball, per posar els lectors en situació. S'inclourà el tema que tracta el treball, els objectius i un breu resum de les tècniques, hipòtesis que es volen demostrar i conclusions.
- **Revisió de la literatura.**
Exposició resumida de l'estat de l'art de la qüestió, exposant les teories existents i les evidències que s'han realitzat fins el moment de l'objecte d'estudi.
- **Desenvolupament.**
En aquesta part l'alumne ha de demostrar la capacitat de síntesi, anàlisi i redacció i mostrar els resultats obtinguts.
- **Conclusions.**
Exposar-les de forma ordenada, amb coherència i alineació amb els objectius del treball i resultats obtinguts.
- **Bibliografia.**
Aquest apartat recull les referències bibliogràfiques utilitzades per l'elaboració del TFG.
- **Annexos.**
Inclouen els documents complementaris necessaris per poder entendre el treball. S'hauran de numerar pàgina per pàgina.

7. Material de suport

L'alumne pot utilitzar imatges, gràfiques, taules, diagrames, dibuixos, entre d'altres elements, però ha de tenir molt en compte que tot el material que hi ha disponible té un autor, una propietat, per això sempre s'hauran de referenciar correctament.

Pot ser que l'alumne inclogui imatges pròpies, creades per ell, les quals haurà de referenciar com "elaboració pròpia" o que també realitzi taules i gràfiques de manera pròpia però amb dades extretes d'algun suport material, lo qual haurà de referenciar com "elaboració pròpia" però alhora també indicar la font del material.

8. Plagi i conseqüències

Com diu el principi de Dret: "*Ignorantia juris non excusat* o *ignorantia legis neminem excusat*", o sigui, la ignorància no eximeix del compliment de la Llei.

Tal com diu el *Diccionari de l'Enciclopèdia Catalana*, plagi és: "*Part d'una obra d'altre inserida en la pròpia sense indicació de la font*". Per tant, copiar directament una obra

ja publicada per alguna persona aliena, serà considerat plagi indiscutiblement. La reproducció continuada al TFG d'alguna obra també es considera plagi i les conseqüències d'aquest fet són la suspensió del TFG. En algunes institucions pot suposar l'expulsió del Màster.

Cal aclarir que les idees originals, conclusions i reflexions no són considerades plagi, tot i que es puguin deduir en base a la lectura de obres alienes o documents externs. Per tant, durant la realització del TFG, cal reflectir les referències bibliogràfiques segons marca la normativa exposada en aquesta Guia.

9. Tractament de les referències utilitzades

La normativa següent segueix les normes de la Revista de Comptabilitat i Direcció:

- Les cites bibliogràfiques hauran d'aparèixer entre parèntesis, contenint indicacions sobre l'autor o autors, l'any de publicació i la pàgina o pàgines a què s'al·ludeix, per exemple: (Blake, 1992: 72-83), Blake (1992:22) o (Blake et al., 1992: 72-83).
- Les paraules o frases que l'autor escrigui en un altre idioma hauran d'anar en lletra cursiva.
- Les referències bibliogràfiques aniran al final del treball sota el títol "Referències Bibliogràfiques", ordenades alfabèticament per autors i d'acord amb els següents formats per normes, articles, comunicacions a congressos i llibres respectivament:
 - CANADIAN INSTITUTE OF CHARTERED ACCOUNTANTS, CICA (1990) Public Sector Accounting Statement num. 6 "Local Government Financial Statements, Objectives and General Principles" Toronto.
 - BENJAMIN, J.J. i BRENNER, V.C. (1974) "Perceptions of Journal Quality" The Accounting Review, April, 99.360-362.
 - NEEDLES, B.E. (1995) "A profile, Annotated Bibliography and Index of International Accounting Research: 1965-1990" Comunicació presentada en el 18è Congrés Anual de la European Accounting Association, maig, pp. 10-12.
 - PINA, V., i TORRES, L. (1999) "Análisis de la Información Externa, Financiera y de Gestión de las Administraciones Públicas", Instituto de Contabilidad y Auditoría de Cuentas, Madrid.
- Les cites del mateix autor i any apareixeran diferenciades amb una lletra col·locada al darrere de la data corresponent (per exemple, 2000a, 2000b...). Per l'assignació de les lletres s'atendrà a una ordenació temporal i, si no es coneix, a una ordenació alfabètica dels treballs citats.

D. AVALUACIÓ DEL TFG

10. Criteris d'avaluació del TFG

Tal com s'ha exposat a la Introducció d'aquesta Guia, l'estudiant, amb la realització del TFG, ha de ser capaç de demostrar capacitats adquirides durant l'estudi del Grau.

El Tribunal avaluarà i tindrà en compte aquestes consideracions, el contingut en si del TFG i, també i molt important, si s'ha pogut complir amb el propòsit inicial i objectius del TFG marcats per l'estudiant, la planificació del treball, el compliment de les tasques encarregades, l'assistència a les tutories pactades amb el tutor i la pròpia defensa oral (si s'escau) davant del Tribunal. Aquest avaluarà la capacitat de raonar i argumentar les idees i les respostes a les preguntes formulades amb seguretat.

El TFG ha de reunir requisits com els següents per poder ser avaluats. El no compliment d'algun d'aquests requisits, pot comportar el suspens:

- El tema és original i propi.
- El tema i contingut del TFG corresponen a la temàtica tractada al Grau.
- El TFG no es pot justificar des d'una sola assignatura. S'han de tractar coneixements de diverses assignatures del Grau.
- El format d'edició, la redacció i l'estructura del TFG compleix amb les normes de la Universitat.

El Tribunal avalua, normalment aspectes com els següents:

- Puntualitat en els lliuraments
- Rellevància del tema
- Correcció en la redacció
- Estructura
- Claredat d'exposició
- Interès dels objectius
- Revisió de la literatura
- Metodologia apropiada
- Capacitat d'anàlisi
- Capacitat de síntesi
- Assoliment dels objectius
- Interès de les aportacions realitzades
- Aplicació competències del Grau

ÚLTIMS DOCUMENTS PUBLICATS

DOCUMENTS TÈCNICS

- Plantilla memoria normal 2016
- Introducció a la filosofia del marge. Claus de la gestió del marge per maximitzar beneficis (Comissió de Comptabilitat de Gestió)
- Plantilla memòria PIMES 2016
- Plantilla memòria abreujada 2016
- Determinación de las pérdidas computables para la reducción obligatoria de capital y para la disolución por pérdidas (BOICAC Nº102 de 2015: Consulta 5) (Comissió Comptabilitat-Fiscalitat)
- Relació de consultes ateses el 2015 (ACCID)
- Codi d'Ètica per a Professionals de la Comptabilitat (versió catalana per: ACCID-CCJCC)
- L'obligació de conservació de la documentació comptable i els seus efectes sobre la normativa fiscal (Comissió Comptabilitat-Fiscalitat)
- Comentari tècnic sobre consulta ICAC: Tractament comptable dels costos d'urbanització i del dret de superfície (BOICAC Nº102/2015 Consulta 4). (Comissió Comptabilitat-Fiscalitat)
- Comentario técnico sobre consulta ICAC. Formulación de cuentas anuales abreviadas: Límites para poder aplicar el PGC para PYMES (BOICAC Nº100/2014 Consulta 1). (Comisión Contabilidad-Fiscalidad)
- Dimensió comptable del concurs de creditors (Dr. Cristian Lucas)
- 10 errors clau en la negociació bancària (Joan Anton Ros Guasch)
- Comentario técnico sobre consulta ICAC. Fecha de efectos contables en un proceso de fusión entre sociedades de un grupo (BOICAC Nº102/2015 Consulta 2). (Comisión Contabilidad-Fiscalidad)
- La nova normativa Comptable dels ens públics locals (Josep Viñas-Comissió Comptabilitat Pública)
- Tancament Comptable i fiscal per a les pimes - Revisió febrer 2016 (Manuel Rejón)
- Projecte de modificació del PGC PIMES i del PGC de 2007, de les Normes de Formulació de Comptes Consolidats de 2010 i del PGC d'entitats sense finalitats lucratives de 2011 (Comissió comptabilitat ACCID-CEC)
- Mejoras a introducir en la cuenta de pérdidas y ganancias (Subcomisión 2ª)
- Comentarios a la nueva ley del impuesto sobre sociedades y al proyecto de reglamento del impuesto sobre sociedades (Com. Comptabilitat i Fiscalitat)
- Anàlisi canvis règim econòmic de la nova Llei de Cooperatives de Catalunya (Com. Cooperatives)
- El despacho de nueva generación (Oriol López Villena)
- Aspectes clau del perfil emprenedor global (Ferran Lemus)
- Principales novedades de la Ley de Sociedades de Capital (Departamento Técnico del Col·legi de Censors Jurats de Comptes de Catalunya)
- Cierre contable fiscal para las Pymes (Manuel Rejón)

- La factura electrònica: una realitat de las administraciones (Comisi3n OSI-comisi3n conjunta CEC-ACCID)
- La fase final de migraci3n a SEPA (Pere Brachfield)
- Efectos contables de la Ley de apoyo a los emprendedores (Ley 14/2013 de 27 de septiembre) (Anselm Constans)
- Impuesto sobre el valor a~nado. Criterios de caja: Aspectos relevantes y contabilizaci3n (Gemma Palet y Jos3 Manuel Lizanda)
- El control presupuestario en las empresas editoriales (Nati S3nchez Aznar)
- El cuadro de mando: soporte de sistema de indicadores (Luis Mu~niz)
- Capital humano: un intangible relevante durante la crisis (Joan Anton Ros Guasch)
- El ABC del Credit Manager (Joan Anton Ros Guasch)
- El nuevo impuesto sobre sociedades (Comisi3n Relaciones Contabilidad-Fiscalidad)
- Nuevas tablas de amortizaci3n (Jordi Baqu3s)

Per a consultar els documents relacionats [clicka aqu3](#)

DOCUMENTS DE RECERCA

- Anàlisi de les relacions indirectes i les variables d'entorn en la cadena de valor del Quadre de Comandament Integral (Josep Llach Pagès)
- Detecting Accounting Fraud – The Case of Let's Gowex SA (Elena Helbig)
- Un altre finançament per a les empreses Cooperatives (Montserrat Sagarra)
- El método de estudio de casos en la investigación empírica en contabilidad (Maria J.Masanet Llodrà)
- Associació de Comptables de Catalunya (1924-1940) (Marc Amat)
- Análisis de las modificaciones estatutarias para adaptar el régimen de reembolso del capital social a las normas contables de las Cooperativas (Yolanda Montegut, Joan Josep González, Joseba Polanco y Ramon Bastida)
- Investigación en contabilidad en Cataluña: Diagnóstico de la situación actual y perspectivas (Soledad Moya, Diego Prior y Gonzalo Rodríguez)
- Efectes econòmics de la primera aplicació de les normes Comptables de les Cooperatives adaptades a la NIC 32 i la CINIIF 2 (Ramon Bastida i Lluís Carreras)
- Los indicadores no financieros como herramienta para la gestión de la empresa: análisis empírico en PYMES (Jordi Perramon)
- Efectos de la aplicación de las NIIF en el coste de capital de las empresas españolas (David Castillo Merino, Carlota Menéndez Plans y Neus Orgaz Guerrero)
- Análisis de la inversión empresarial catalana en China (Ana Beatriz Hernández)
- Indicadores de responsabilidad social de las organizaciones del ámbito de trabajo (Montserrat Llobet Abizanda)
- Percepciones de las cooperativas catalanas auditadas sobre el proceso de implementación de la NIC 32 en el capital social (Comisión Contabilidad de las Cooperativas)
- Aplicación de herramientas de la contabilidad de gestión en la administración local (Josep Viñas y Pilar Curós)
- Grado de Implantación del USALI en el sector hotelero de Cataluña (Lucia Clara Banchieri y Fernando Campa)
- El Impacto de la transición al nuevo PGC de las grandes empresas catalanas (M.Àngels Fitó, Francesc Gómez, Soledad Moya)
- El grado de implantación del CMI en las empresas catalanas (Lucía Clara Banchieri y Fernando Campa)

Per a consultar els documents relacionats [clicka aquí](#)

Associació Catalana de Comptabilitat i Direcció
Edifici Col·legi d'Economistes de Catalunya 4a. Planta, Barcelona
Tel. 93 416 16 04 extensió 2019
info@accid.org
www.accid.org
[@AssociacioACCID](#)